

COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA. ARXIU HISTÒRIC

Arxiu Històric Col·legi d'Arquitectes de Catalunya : dibuixos d'arquitectura = dibujos de arquitectura = architectural drawings / directors de l'edició: Fernando Marzá, Josep Ferrando. -- Barcelona : Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, D.L. 2019
325 p. : il., alz., axon., secc., plan. ; 26 x 29 cm.

Lista de arquitectos

D.L. B. 39651-2019

ISBN 978-84-343-1398-9

1. Archivos de arquitectura 2. Dibujo arquitectónico 3. Documentación arquitectónica 4. Documentos gráficos 5. Representación gráfica I. Ferrando, Josep II. Marzá, Fernando

11.04 Representación gráfica

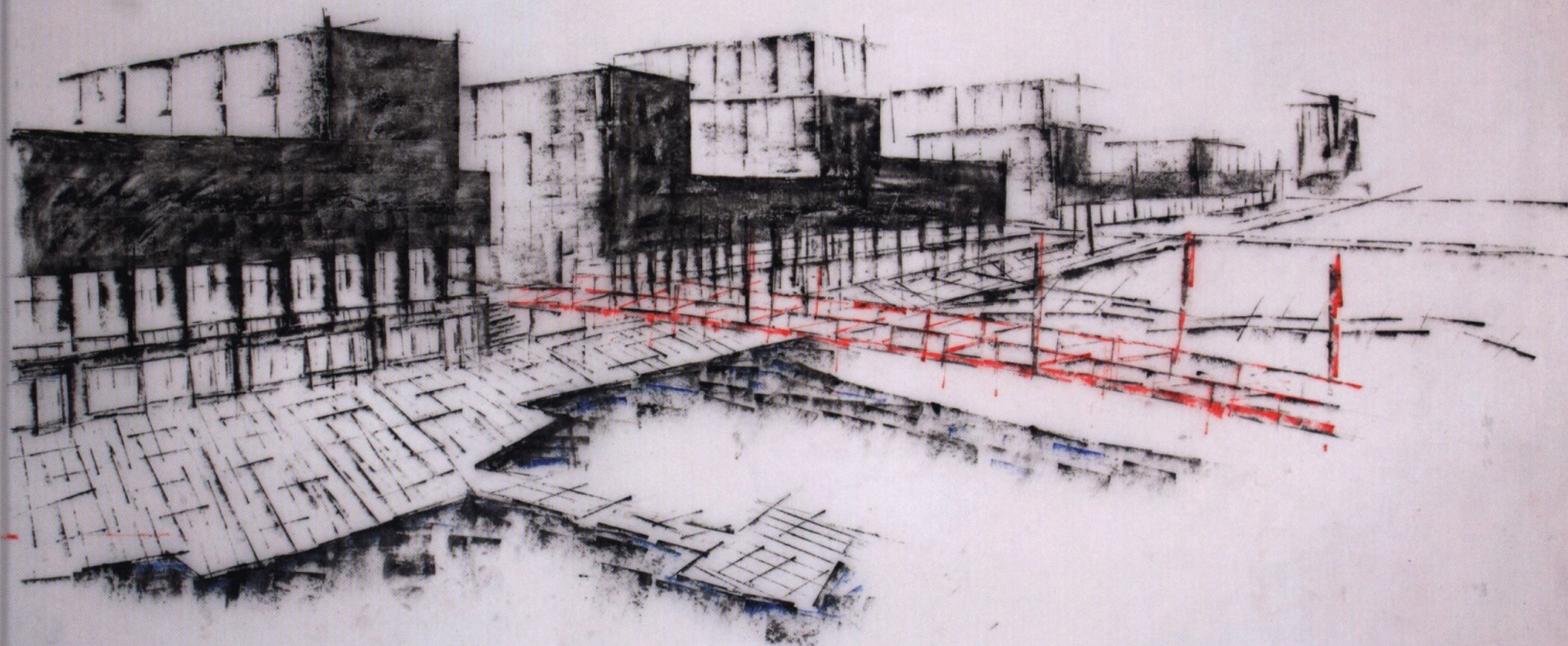
COAM 6295

ARXIU HISTÒRIC COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA

dibuixos
d'arquitectura

dibujos
de arquitectura

architectural
drawings

ARXIU HISTÒRIC
COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA

dibuixos
d'arquitectura

dibujos
de arquitectura

architectural
drawings

Directors de l'edició:
Fernando Marzá, Josep Ferrando

50è aniversari de l'Arxiu Històric

Il·lusió, generositat i professionalitat són les paraules que, de manera generalitzada, defineixen el mig segle de vida de l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC). Aquest llibre, com l'exposició que l'ha acompanyat, representa una ocasió única per veure juntes les peces més emblemàtiques dels fons que conserva l'Arxiu, les quals permeten repassar la història moderna i contemporània de l'arquitectura i del país.

L'efemèride ens regala l'oportunitat de posar en valor el que és un dels més grans tresors de l'Arxiu: la generositat dels arquitectes i les seves famílies que, al llarg d'aquests anys, ens han confiat el seu llegat. Sense cap mena de dubte, el prestigi internacional del fons és degut a la gran qualitat de l'arquitectura catalana i del material donat. La professionalitat en la catalogació i conservació fan que la xifra de donacions no deixi de créixer.

Amb documentació des de l'any 1834 fins al dia d'avui, l'Arxiu Històric destaca excepcionalment per la unitat dels seus fons. A aquest fet, que li atorga tanta riquesa, s'hi suma la descentralització territorial del col·legi, que, present a onze seus, facilita el coneixement sobre el fons més lligat al territori.

En aquest sentit, la difusió és la principal prioritat de l'Arxiu: donar a conèixer un material que ens acosta a la nostra història i essència. És per això que aquest llibre és el primer d'una sèrie de tres. Aquest primer, centrat en els dibuixos, i els següents, en l'arxiu fotogràfic i en algunes de les més de 300.000 fotografies d'autor, i en el fons d'antiquària i el fons bibliogràfic de la biblioteca. Tot aquest material és, en conjunt, un veritable aliment per a l'ànima.

Ara tenim entre les mans un cant al dibuix, protagonista indiscutible del procés de projectar. Més enllà de recollir un material de gran valor, es posen al descobert les metodologies de treball i les sensibilitats de molts dels arquitectes més importants de Catalunya. Descubrim així la seva manera singular de traslladar l'arquitectura al paper.

La bellesa, el detallisme i la precisió dels dibuixos recollits reflecteixen moments passats i contextos diferents, però que són capaços de connectar-nos amb allò que som i allò que hem estat. És un llibre que, en definitiva, revela la nostra identitat i serveix per projectar el nostre futur.

Per tots aquests motius, l'Arxiu Històric seguirà sent una de les màximes prioritats del COAC, que vetllarà perquè mai deixi de ser un orgull per als col·legiats, els arquitectes i la ciutadania. Gràcies a tothom per haver contribuït a fer gran el nostre Arxiu Històric!

Assumpció Puig i Hors

Degana del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

50 aniversario del Archivo Histórico

Ilusión, generosidad y profesionalidad son las palabras que, de manera generalizada, definen el medio siglo de vida del Archivo Histórico del Colegio de Arquitectos de Cataluña (COAC). Este libro, como la exposición que lo ha acompañado, representa una ocasión única para ver juntas las piezas más emblemáticas de los fondos que conserva el Archivo, las cuales permiten repasar la historia moderna y contemporánea de la arquitectura y del país.

La efeméride nos regala la oportunidad de poner en valor lo que es uno de los mayores tesoros del Archivo: la generosidad de los arquitectos y sus familias que, a lo largo de estos años, nos han confiado su legado. Sin ningún tipo de duda, el prestigio internacional del fondo es debido a la gran calidad de la arquitectura catalana y del material dado. La profesionalidad en la catalogación y conservación hacen que la cifra de donaciones no deje de crecer.

Con documentación desde el año 1834 hasta el día de hoy, el Archivo Histórico destaca excepcionalmente por la unidad de sus fondos. A este hecho, que le otorga tanta riqueza, se suma la descentralización territorial del colegio, que, presente en once sedes, facilita el conocimiento sobre el fondo más ligado al territorio.

En este sentido, la difusión es la principal prioridad del Archivo: dar a conocer un material que nos acerca a nuestra historia y esencia. Es por eso que este libro es el primero de una serie de tres. Este primero, centrado en los dibujos, y los siguientes, en el archivo fotográfico y en algunas de sus más de 300.000 fotografías de autor, y en el fondo de anticuaria y el fondo bibliográfico de la biblioteca. Todo este material es, en conjunto, un verdadero alimento para el alma.

Ahora tenemos entre las manos un canto al dibujo, protagonista indiscutible del proceso de proyectar. Más allá de recoger un material de gran valor, se ponen al descubierto las metodologías de trabajo y las sensibilidades de muchos de los arquitectos más importantes de Cataluña. Descubrimos así su manera singular de trasladar la arquitectura al papel.

La belleza, el detallismo y la precisión de los dibujos recogidos reflejan momentos pasados y contextos diferentes, pero que son capaces de conectarnos con lo que somos y lo que hemos sido. Es un libro que, en definitiva, revela nuestra identidad y sirve para proyectar nuestro futuro.

Por todos estos motivos, el Archivo Histórico seguirá siendo una de las máximas prioridades del COAC, que velará porque nunca deje de ser un orgullo para los colegiados, los arquitectos y la ciudadanía. ¡Gracias a todos por contribuir a hacer grande nuestro Archivo Histórico!

Assumpció Puig i Hors

Decana del Colegio de Arquitectos de Cataluña

50th Anniversary of the Historical Archive

Excitement, generosity, and professionalism are the words that, in a generalized way, define the half century of life of the Historic Archive of the Architects' Association of Catalonia (COAC). This book, like the exhibition that accompanied it, represents a unique opportunity to see, all together, the most emblematic pieces of the archive collection, which allow us to review the modern and contemporary history of architecture and the country.

The anniversary gives us the opportunity to value what is one of the greatest treasures of the archive: the generosity of the architects and their families who, throughout the years, have entrusted their legacy to us. Without any doubt, the international prestige of the collection is due to the high quality of Catalan architecture and the material itself. The professionalism employed in the cataloging and preservation means that the number of donations has continued to grow.

With documentation from the year 1834 up to today, the Historical Archive stands out exceptionally for the unity of its collection. To this fact, which provides so much richness, we can add the territorial decentralization of the Association, which, located at eleven sites, facilitates access to knowledge about the collections most connected to the specific territory.

In this sense, diffusion is the main priority of the archive: to present material that brings us closer to our history and essence. That is why this book is the first of a series of three. This first is focused on drawings, and the following books, on the photographic archive and on some of its more than 300,000 auteur photographs, and on the collection of antique books and the bibliographic collection of the library. All this material is, together, true food for the soul.

Now we have in our hands an ode to drawing, the undisputed protagonist of the design process. Beyond being simply a collection of valuable material, it shows the work methodologies and the sensibilities of many of the most important architects of Catalonia. In this way we discover their unique approaches to transferring architecture onto paper.

The beauty, detail, and accuracy of the collected drawings reflect past moments and different contexts, but they are capable of connecting with what we are and what we have been. It is a book that, in short, reveals our identity and serves to project our future.

For all these reasons, the Historical Archive will continue to be one of the highest priorities of the COAC, which will ensure that it never ceases to be a source of pride for members, architects, and the people. Thank you all for helping us to make our Historical Archive great!

Assumpció Puig i Hors

Dean of the Architects' Association of Catalonia

Sumari

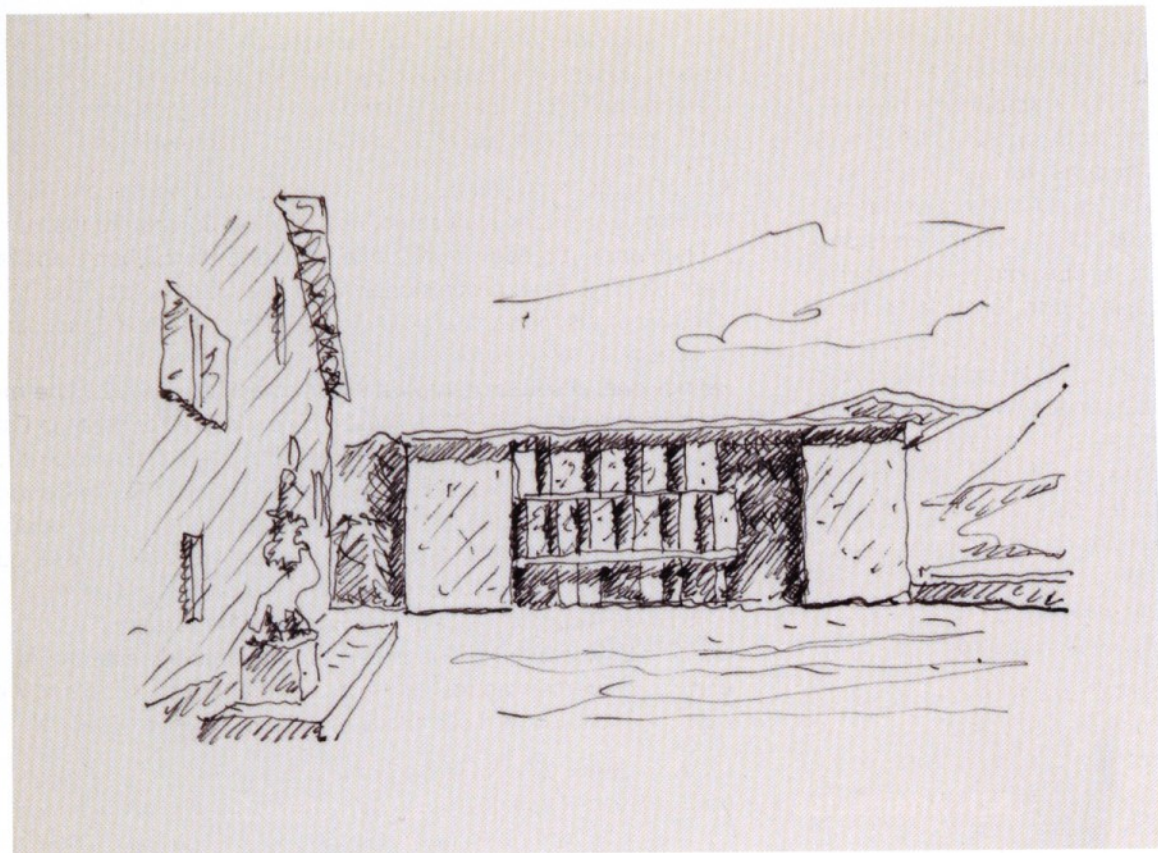
- 11 Presentació
- 15 SELECCIÓ DE DIBUIXOS
DE LA COL·LECCIÓ
DE L'ARXIU HISTÒRIC
DEL COAC
- 321 Arquitectes
- 322 Autors dels textos

Sumario

- 12 Presentación
- 15 SELECCIÓN DE DIBUJOS
DE LA COLECCIÓN DEL
ARCHIVO HISTÓRICO
DEL COAC
- 321 Arquitectos
- 322 Autores de los textos

Summary

- 13 Presentation
- 15 SELECTION OF DRAWINGS
FROM THE COAC
HISTORICAL ARCHIVE
COLLECTION
- 321 Architects
- 322 Contributors

Ramón Artigas, Ramón Sanabria, Pere Espuga

Esbós de perspectiva del Parlament d'Andorra. c. 2011. Tinta sobre paper. 21 x 13,7 cm

Boceto de perspectiva del Parlamento de Andorra. c. 2011. Tinta sobre papel. 21 x 13,7 cm

Perspective sketch of the Parliament of Andorra. c. 2011. Ink on paper. 21 x 13.7 cm

“El dibuix és la primera construcció de l'arquitectura. L'arquitecte quan dibuixa ja està construint la seva arquitectura”¹

Un Arxiu vinculat a un col·legi professional custodia necessàriament dibuixos que es vinculen a espais; dibuixos que, en última instància, estan destinats a ser construïts. Tractant-se a més d'un col·legi professional lligat a un territori concret, aquest conté necessàriament els dibuixos que li han donat forma. Aquest és el gran valor de l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes: des de l'aparició de la primera xemeneia industrial, al carrer Tallers de Barcelona, passant per la construcció de l'Eixample, les exposicions universals, el període republicà, la Guerra Civil i la posterior reconstrucció del país, les grans onades migratòries, l'arribada massiva del turisme, l'impuls democràtic, els Jocs Olímpics i fins al dia d'avui, els arquitectes han anat aportant solucions per a una societat canviant; solucions que han nascut en els seus dibuixos i han modelat la nostra realitat. Aquests són els dibuixos que conté l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes, els quals, fins i tot els que no s'han materialitzat, van néixer amb la voluntat de donar resposta a les necessitats de cada moment, de manera que s'allunyen de plantejaments utòpics, ja que emanen d'una professió que té en la construcció el mitjà per servir la societat.

El dibuix permet a l'arquitecte comunicar-se amb els altres agents implicats en la construcció, des del client a l'industrial, però també és un instrument indispensable per comunicar-se amb un mateix. El dibuix permet visitar un lloc o endinsar-se en un edifici; dibuixar és comprendre i comprendre és pràcticament resoldre. L'arquitectura no pot renunciar al dibuix com a mitjà de comunicació i coneixement; d'aquí la contínua revaloració del dibuix hològraf, el que més íntimament vincula pensament i acció.

Hi ha un debat latent sobre la conservació del patrimoni construït, especialment dels últims 150 anys, en què emergeix la figura de l'arquitecte com a autor. Es coincideix, en general, a considerar que és l'ús el que manté viu un edifici. Per aquesta raó els edificis estan sotmesos a modificacions que els permeten adaptar-se a noves necessitats; conservar-los, en canvi, en el sentit de congelar-los, sol acabar en obsolescència i abandó. Conservar el patrimoni construït significa adoptar mesures perquè noves necessitats imposades per nous clients no comportin la desfiguració de l'edifici. Aleshores el dibuix passa a ser el dipositari dels seus valors patrimonials,

el testimoni del pensament de l'arquitecte, de les seves necessitats i intencions inicials. El dibuix és el material patrimonial que custodiar aquests valors i permet mantenir-lo viu malgrat els canvis i, si finalment l'obra desapareix, queda com l'únic testimoni.

El dibuix, igual que l'art, és un vehicle per al coneixement del món. Dibuixos que inicialment tenen una finalitat únicament instrumental han anat ascendint també a la categoria d'art, i han transitat des dels despatxos professionals als Arxius, i des d'aquí als llibres i finalment als museus. Així, l'any 1987 Alain Guiheux comissariava al Centre Georges Pompidou una exposició de dibuixos de Hugh Ferriss que, al seu torn, havien il·lustrat el llibre de 1929 *The metropolis of tomorrow*. El 2011 el Museu Thyssen-Bornemisza i la Fundació Caja Madrid organitzaven la mostra “Arquitectures pintades: del Renaixement al segle XVIII”, comissariada per Delfín Rodríguez i Mar Borobia. El 2018 l'editorial Prestel publicava *Masterworks of architectural drawing from the Albertina Museum*, que recollia la selecció de l'exposició comissariada per Christian Benedik, i, el mateix any, Phaidon editava *Drawing Architecture* amb una selecció de dibuixos feta per Helen Thomas. És amb aquesta mateixa convicció que neix aquest llibre: que el dibuix pot transcendir el caràcter instrumental per adquirir un valor artístic i cultural.

L'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya disposa de més de dos milions de documents, dels quals més de la meitat són dibuixos, des de croquis i esquemes fins a detalls constructius. Triar-ne 152 que els representin passa per establir certes limitacions: un nombre màxim de dibuixos per autor, la representació de les diferents escales i camps d'acció de l'arquitecte –des del disseny d'interiors a la gran escala de l'urbanisme– i que donin fe, en conjunt, del període històric que l'arxiu recull. Malauradament l'elecció exclou dibuixos d'una gran qualitat i d'un valor immens.

Aquesta mirada que establim a través de l'exercici de la selecció es complementa, en aquest llibre, amb 39 mirades des de disciplines diverses, unes mirades que sent personals tenen com a objectiu ajudar el lector a establir la seva pròpia. Totes dues coses, la selecció i les mirades personals, conformen el que vol ser una finestra a l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes en el cinquantè aniversari de la seva creació.

1. Amb aquesta frase Rafael Moneo i Juan Antonio Cortés acreditaven, en la introducció d'una publicació universitària de 1976, el valor del dibuix arquitectònic i els seus significats.

Fernando Marzá, arquitecte
Director de l'Arxiu Històric
i de la Biblioteca del
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Josep Ferrando, arquitecte
Vocal de Cultura del
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

“El dibujo es la primera construcción de la arquitectura. El arquitecto cuando dibuja ya está construyendo su arquitectura”¹

Un Archivo vinculado a un colegio profesional custodia necesariamente dibujos que se vinculan a espacios; dibujos que, en última instancia, están destinados a ser construidos. Tratándose además de un colegio profesional ligado a un territorio concreto, éste contiene necesariamente los dibujos que le han dado forma. Este es el gran valor del Archivo Histórico del Colegio de Arquitectos: desde la aparición de la primera chimenea industrial, en la calle Tallers de Barcelona, pasando por la construcción de L'Eixample, las exposiciones universales, el período republicano, la Guerra Civil y la posterior reconstrucción del país, las grandes olas migratorias, la llegada masiva del turismo, el impulso democrático, los Juegos Olímpicos y hasta día de hoy, los arquitectos han ido aportando soluciones para una sociedad cambiante; soluciones que han nacido en sus dibujos y han moldeado nuestra realidad. Estos son los dibujos que contiene el Archivo Histórico del Colegio de Arquitectos, los cuales, incluso aquellos que no han sido materializados, nacieron con la voluntad de dar respuesta a las necesidades de cada momento, alejándose de planteamientos utópicos, pues emanan de una profesión que tiene en la construcción su medio para servir a la sociedad.

El dibujo permite al arquitecto comunicarse con los demás agentes implicados en la construcción, desde el cliente al industrial, pero es también un instrumento indispensable para comunicarse con uno mismo. El dibujo permite visitar un lugar o adentrarse en un edificio; dibujar es comprender y comprender es prácticamente resolver. La arquitectura no puede renunciar al dibujo como medio de comunicación y conocimiento; de ahí la continua revalorización del dibujo ológrafo, el que más íntimamente vincula pensamiento y acción.

Existe un debate latente sobre la conservación del patrimonio construido, especialmente de los últimos 150 años, en los que emerge la figura del arquitecto como autor. Se coincide, por lo general, en considerar que es su uso lo que mantiene vivo a un edificio. Por esta razón los edificios son sometidos a modificaciones que les permiten adaptarse a nuevas necesidades; su conservación, en cambio, entendida como congelación, suele terminar en obsolescencia y abandono. Conservar el patrimonio construido significa adoptar medidas para que nuevas necesidades impuestas por nuevos clientes no conlleven su desfiguración. El dibujo pasa a ser entonces el depositario de sus valores patrimoniales, el testimonio del pensamiento del arquitecto,

de sus necesidades e intenciones iniciales. El dibujo es el material patrimonial que custodia esos valores y permite mantenerlo vivo a pesar de los cambios y, si finalmente la obra desaparece, queda como único testimonio.

El dibujo, igual que el arte, es un vehículo para el conocimiento del mundo. Dibujos inicialmente alumbrados con un fin únicamente instrumental han ido ascendiendo también a la categoría de arte, transitando desde los despachos profesionales a los Archivos y desde éstos a los libros y finalmente a los museos. Así, en el año 1987 Alain Guiheux comisariaba en el Centro Georges Pompidou una exposición de dibujos de Hugh Ferriss que, a su vez, habían ilustrado el libro de 1929 *The metropolis of tomorrow*. En 2011 el Museo Thyssen-Bornemisza y la Fundación Caja Madrid organizaban la muestra “Arquitecturas pintadas: del Renacimiento al siglo XVIII”, comisariada por Delfín Rodríguez y Mar Borobia. En 2018 la editorial Prestel publicaba *Masterworks of architectural drawing from the Albertina Museum*, que recogía la selección de la exposición comisariada por Christian Benedik, y, el mismo año, Phaidon editaba *Drawing Architecture* con una selección de dibujos hecha por Helen Thomas. Es con esta misma convicción que nace este libro, la de que el dibujo puede trascender su carácter instrumental para adquirir un valor artístico y cultural.

El Archivo Histórico del Colegio de Arquitectos de Cataluña posee más de dos millones de documentos, de los que más de la mitad son dibujos, desde croquis y esquemas hasta detalles constructivos. Escoger, de entre ellos, 152 que los representen pasa por establecer ciertas limitaciones: un número máximo de dibujos por autor, la representación de las distintas escalas y campos de acción del arquitecto –desde el diseño de interiores a la gran escala del urbanismo– y que den fe, en su conjunto, del periodo histórico que el archivo recoge. Sin remedio, la elección excluye dibujos de gran calidad e inmenso valor.

Esta mirada que establecemos a través del ejercicio de la selección se complementa, en este libro, con 39 miradas desde disciplinas diversas, unas miradas que siendo personales tienen como objetivo ayudar al lector a establecer la suya propia. Ambas, selección y miradas personales, conforman lo que quiere ser una ventana al Archivo Histórico del Colegio de Arquitectos en el cincuenta aniversario de su creación.

1. Con esta frase Rafael Moneo y Juan Antonio Cortés acreditaban, en la introducción de una publicación universitaria de 1976, el valor del dibujo arquitectónico y sus significados.

Fernando Marzá, arquitecto
Director del Archivo Histórico
y de la Biblioteca del
Colegio de Arquitectos de Cataluña

Josep Ferrando, arquitecto
Vocal de Cultura del
Colegio de Arquitectos de Cataluña

"Drawing is the first construction of architecture. When drawing, the architect is already building their architecture"¹

An archive connected to a professional association necessarily safeguards drawings that are linked to spaces; drawings that, ultimately, are intended to be constructed. As it is also a professional association linked to a specific territory, it necessarily contains the drawings that have shaped it. This is the great value of the Historical Archive of the Architects' Association of Catalonia: since the appearance of the first industrial smokestack, on Tallers Street in Barcelona, through the construction of the Eixample district, the Universal Exhibitions, the Republican period, the Civil War and the subsequent reconstruction of the country, the great migratory waves, the massive arrival of tourism, the democratic impulse, the Olympic Games, and up to this very day, architects have been providing solutions for a changing society; solutions that were born in their drawings and shaped our reality. These are the drawings contained in the Historical Archive of the Architects' Association, even those that have not been built, all born out of the desire to respond to the needs of each moment, moving away from utopian approaches because they come from a profession that has construction as its means to serve society.

Drawing allows the architect to communicate with the other agents involved in construction, from the client to the industrialist, but it is also an indispensable instrument for communicating with him or herself. A drawing allows one to visit a place or enter a building; drawing is understanding and understanding is practically solving. Architecture cannot renounce drawing as a means of communication and knowledge, hence the continuous appreciation in value of holographic drawing, that which most intimately links thought and action.

There is a latent debate about the preservation of constructed heritage, especially in the last 150 years in which the figure of the architect has emerged as an author. It is generally agreed that its use is what keeps a building alive. For this reason, buildings are subject to modifications that allow them to adapt to new needs; their preservation, however, understood as freezing, usually ends in obsolescence and abandonment. Preserving the built heritage means adopting measures so that new needs imposed by new clients do not lead to its disfigurement. The drawing becomes, then, the depository of its patrimonial values, the testament of the architect's

thinking, of his initial needs and intentions. The drawing is the patrimonial material that safeguards these values and allows them to be kept alive in spite of changes and, if in the end the work disappears, it remains as the only testament.

Drawing, like art, is a vehicle for knowing the world. Drawings initially illuminated with a solely instrumental purpose have also ascended to the category of art, moving from professional offices to archives and from there to books and finally to museums. Thus, in 1987, Alain Guiheux curated an exhibition at the Centre Georges Pompidou of drawings by Hugh Ferriss, which, in turn, had illustrated the 1929 book "The metropolis of tomorrow." In 2011, the Thyssen-Bornemisza Museum and the Caja Madrid Foundation organized an exhibition on "Painted Architectures from the Renaissance to the 18th Century" curated by Delfín Rodríguez and Mar Borobia. In 2018, Prestel published "Masterworks of architectural drawing from the Albertina Museum" that collected the selection from the exhibition curated by Christian Benedik; the same year, Phaidon also published "Drawing Architecture" with a selection of drawings done by Helen Thomas. It is with this same conviction that this book is born, the belief that drawing can transcend its instrumental character to acquire artistic and cultural value.

The Historical Archive of the Architects' Association of Catalonia has more than two million documents of which more than half are drawings, from sketches and schematics to construction details. Choosing, from among them, 152 to represent them all involves establishing certain limitations: a maximum number of drawings per author, the representation of the different scales and spheres of activity of the architect - from interior design to large-scale urban planning - and choices that bear witness, as a whole, to the historical period that the Archive covers. Inevitably, the selection excludes drawings of great quality and immense value.

This look that we establish through the exercise of the selection is complemented, in this book, with 39 views from diverse disciplines, views that, being personal, aim to help the reader establish their own. Both, the selection and the personal views, make up what aims to be a window on the Historical Archive of the Architects' Association on the fiftieth anniversary of its creation.

1. With this phrase, Rafael Moneo and Juan Antonio Cortés recognized, in the introduction of a 1976 university publication, the value of architectural drawing and its meanings.

Fernando Marzá, architect
Director of the Historical Archive
and of the Library of the
Architects' Association of Catalonia

Josep Ferrando, architect
Member of Culture of the
Architects' Association of Catalonia

Arquitectes | Arquitectos | Architects

Adroer Iglesias, Jordi: p. 188
 Arata Isozaki: p. 256
 Bach Núñez, Jaume: p. 302
 Balcells i Buigas, Eduard Maria: p. 100
 Baldrich i Tibau, Manuel: p. 180
 Barba Corsini, Francisco Juan: p. 196, 198
 Bassegoda i Amigó, Bonaventura: p. 64, 78
 Bassegoda i Amigó, Joaquim: p. 64
 Bassó i Gili, Arquitectes: p. 216
 Bellver, Francesc: p. 18
 Benavent de Barberà i Abelló, Pere: p. 150
 Berenguer i Mestres, Francesc: p. 80, 82
 Bianco Laborde, Coque: p. 312
 Bohigas Guardiola, Oriol: p. 246
 Bona i Puig, Eusebi: p. 128
 Bonaventura Monet, Fra: p. 16
 Bonell i Gil, Arquitectes: p. 304, 306
 Bonet Castellana, Antoni: p. 200, 202, 204, 206
 Bonet Garí, Lluís: p. 138
 Bosch Aymerich, Josep Maria: p. 222, 224, 226
 Bosch i Agustí, Joan: p. 274
 Bosch, Tarrús i Vives, Arquitectes: p. 310
 Busquets i Sindreu, Xavier: p. 218, 220
 Cantallops i Valeri, Lluís: p. 258
 Casademunt i Torrents, Josep: p. 22
 Casamor d'Espona, Joaquim Maria: p. 230, 232
 Catà i Catà, Enric
 Celles i Azcona, Antoni: p. 20
 Cendoya i Oscoz, Eugenio Pedro: p. 114
 Clotet, Lluís: p. 288, 292
 Clotet, Paricio i Assoc.: p. 286
 Coderch de Sentmenat, Josep Antoni: p. 182
 Correa i Milà, Arquitectes: p. 248, 250, 252
 Domènech i Estapà, Josep: p. 68, 72
 Domènech i Montaner, Lluís: p. 50, 52, 54, 56, 58
 Domènech i Roura, Pere: p. 114
 Donato, J. Emili: p. 268, 270
 Duran i Reynals, Raimon: p. 152
 Fargas i Tous, Arquitectes: p. 254

Granell i Manresa, Jeroni Ferran: p. 86
 Florensa i Ferrer, Adolf: p. 126
 Folguera i Grassi, Francesc: p. 136
 Font i Carreras, August: p. 44, 46, 48
 Franz Heep, Adolf: p. 220
 Gallissà i Soqué, Antoni Maria: p. 76
 GATCPAC: p. 166, 168, 170, 174, 176, 178
 Gauran i Casals, Carles: p. 26
 Giráldez, López Iñigo i Subias Arquitectes: p. 236, 238, 242
 Goday i Casals, Josep: p. 84, 98
 Higuera Díaz, Fernando: p. 262, 264, 266
 Illescas i Miroso, Sixte: p. 162
 Jaussely, Léon: p. 92
 Jordi Garcés Enric Soria, Arquitectes: p. 308
 Jujol i Gibert, Josep Maria: p. 108, 110, 112
 Llinàs Carmona, Josep: p. 298, 300
 Llorca i Mestre, Federico: p. 228
 Maciachini, Carlo: p. 40
 Martinell i Brunet, Cèsar: p. 130, 132
 Martínez Lapeña – Torres Arquitectos: p. 296
 Martínez Paricio, Pelayo: p. 148
 Martorell i Montells, Joan: p. 60
 Martorell i Terrats, Jeroni: p. 94
 Martorell, Josep: p. 246
 Masó i Valentí, Rafael: p. 102, 104, 106
 Massieu Verdugo, Pedro: p. 264
 Mestres i Fossas, Jaume: p. 144, 146
 Minto, Neil Ch.: p. 198
 Mitjans Miró, Francesc: p. 190, 192, 194
 Moneo, Rafael: p. 272
 Monravà i López, José M.: p. 156, 158
 Moragas i Gallissà, Antoni de: p. 184, 186
 Nadal i Oller, Lluís: p. 260
 Nebot i Torrens, Francesc de Paula: p. 118, 120, 122
 Oliveras i Gensana, Camil: p. 62
 Peter G. Harnden and Associates: p. 208, 210
 Pons i Domínguez, Antoni: p. 116
 Pons i Traval, Joan Baptista: p. 66

Puig i Andreu, Ramon Maria: p. 282
 Puig i Cadafalch, Josep: p. 84
 Puig i Gairalt, Antoni: p. 140, 142
 Puig i Gairalt, Ramon: p. 124
 Pujol i Sevil, Antonio: p. 156, 158
 Rahola Aguadé, Víctor: p. 314
 RCR Arquitectes: p. 316
 Reventós, Ignasi: p. 234
 Ribas Barba, Montserrat: p. 284
 Ribas Piera, Manuel: p. 234
 Riudor i Carol, Lluís: p. 164
 Rodríguez Arias, Germán: p. 154
 Rogent i Amat, Elias: p. 28, 30, 32, 34
 Rovira i Rabassa, Antoni: p. 42
 Rubió i Bellver, Joan: p. 88
 Rubió i Tudurí, Nicolau Maria: p. 134
 Sagnier i Villavecchia, Enric: p. 48, 74
 Sert i López, Josep Lluís: p. 160
 Simon i Espar, Miquel: p. 260
 Solà-Morales Rubió, Manuel de: p. 276, 278, 280
 Soldevila i Barbosa, Alfons: p. 294
 Sostres i Maluquer, Josep Maria: p. 212, 214
 Terradas i Via, Robert: p. 188
 Torres Clavé, Josep: p. 160
 Torres i Grau, Jaume: p. 96
 Tusquets Blanca, Oscar: p. 284, 288, 292
 Valeri i Pupurull, Salvador: p. 90
 Valls Vergés, Manuel: p. 182
 Villar i Lozano, Francesc de Paula: p. 36, 38
 Viñals i Sabaté, Salvador: p. 72

Autors dels textos | Autores de los textos | Contributors

AMOO (Aureli Mora + Omar Ornaque Arquitectes) L'estudi AMOO (2014) està format pels arquitectes Aureli Mora Sanvisens i Omar Ornaque Mor, tots dos nascuts a Barcelona el 1985. L'any 2019 s'incorporen al COAC com a codirectors de l'Arxiu Digital d'Arquitectura.	El estudio AMOO (2014) está formado por los arquitectos Aureli Mora Sanvisens y Omar Ornaque Mor, ambos nacidos en Barcelona en 1985. En 2019 se incorporan al COAC como codirectores del Archivo Digital de Arquitectura.	AMOO study (2014) is formed by the architects Aureli Mora Sanvisens and Omar Ornaque Mor, both born in Barcelona in 1985. In 2019 they joined the COAC as co-directors of the Digital Architecture Archive.
Arribas, Cristina (Barcelona, 1973) Arquitecta, treballa al Departament de Planejament Urbanístic de l'Ajuntament de Badalona. Especialitzada en la història de la targeta postal i de la iconografia turística contemporània.	Arquitecta, trabaja en el Departamento de Planeamiento Urbanístico del Ayuntamiento de Badalona. Especializada en la historia de la tarjeta postal y de la iconografía turística contemporánea.	Architect, works in the Department of Urban Planning of the City of Badalona. Specialized in the history of the postcard and contemporary tourist iconography.
Arribas, Irma (Burgos, 1978) Doctorada en Comunicació Visual en Arquitectura i Disseny per l'ETSAB (UPC). Es dedica professionalment a explorar l'arquitectura com a mitjà de comunicació a través de la investigació i la producció artística.	Doctorada en Comunicación Visual en Arquitectura y Diseño por la ETSAB (UPC). Se dedica profesionalmente a explorar la arquitectura como medio de comunicación a través de la investigación y la producción artística.	Doctorate in Visual Communication in Architecture and Design by ETSAB (UPC). She is professionally focused on exploring architecture as a means of communication through research and artistic production.
Carabí-Bescós, Guillem (Barcelona) Neix i viu a la ciutat de Barcelona. Arquitecte per l'ETSAB (UPC, 1996) i doctor en arquitectura per l'ESARQ (UIC, 2012). Recerca centrada principalment en l'arquitectura europea del modernisme i de la modernitat.	Nace y vive en la ciudad de Barcelona. Arquitecto por la ETSAB (UPC, 1996) y doctor en arquitectura por la ESARQ (UIC, 2012). Investigación centrada principalmente en la arquitectura europea del modernismo y de la modernidad.	Born and lives in the city of Barcelona. Architect by ETSAB (UPC, 1996) and doctor of architecture by ESARQ (UIC, 2012). His research is mainly focused on the European architecture of art nouveau and modernism.
Carrascal Simon, Andreu (Barcelona, 1963) Tècnic de l'Arxiu Històric del COAC. Ha cursat Història a la UB i el màster en Arxivística de la UAB. Professor del màster MRM de la UPC i coautor d'un llibre sobre arxius i arquitectura.	Técnico del Archivo Histórico del COAC. Ha cursado Historia en la UB y el máster en Archivística de la UAB. Profesor del máster MRM de la UPC y coautor de un libro sobre archivos y arquitectura.	COAC Historical Archive Technician. He has studied History at the UB and the Master in Archiving at the UAB. Professor of the MRM master's degree at UPC and co-author of a book on archives and architecture.
Cervera Alonso de Medina, Marina (Barcelona, 1978) Arquitecta i paisatgista. Ha cursat el màster en Urbanisme i el màster en Paisatgisme. És professora associada del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la UPC i presidenta de pràctica professional de l'IFLA.	Arquitecta i paisajista. Ha cursado el máster en Urbanismo y el máster en Paisajismo. Es profesora asociada del Departamento de Urbanismo y Ordenación del Territorio de la UPC y presidenta de práctica profesional del IFLA.	Architect and landscape architect. She has completed the Master in Urban Planning and in Landscaping. She is an assoc. professor in the Dep. of Urban Planning and Land Management of the UPC and president of IFLA professional practice.
Clos, Oriol (Barcelona, 1955) Arquitecte.	Arquitecto.	Architect.
Clotet, Lluís (Barcelona, 1941) Titulat arquitecte el 1965 per l'ETSAB, soci fundador de l'Studio Per i de BD Barcelona Design, i arquitecte i dissenyador de mobles i objectes. Guardonat amb el Premi Nacional d'Arquitectura l'any 2010.	Titulado arquitecto en 1965 por la ETSAB, socio fundador del Studio Per y de BD Bcn Design, y arquitecto y diseñador de muebles y objetos. Galardonado con el Premio Nacional de Arquitectura en 2010.	Architect since 1965 by ETSAB, founding partner of Studio Per and BD Barcelona Design, and architect and designer of furniture and objects. Awarded the National Architecture Prize in 2010.
Faura Coll, Ramon Músic i arquitecte. Doctorat amb una tesi sobre Versalles. Cap de l'àrea de socials a Elisava, on fa classes. Treballa en un llibre sobre el Japó postatòmic i al projecte de música experimental Yak42.	Músico y arquitecto. Doctorado con una tesis sobre Versalles. Jefe del área de sociales en Elisava, donde da clases. Trabaja en un libro sobre el Japón postatómico y en el proyecto de música experimental Yak42.	Musician and architect. Doctorate with a thesis on Versailles. Head of the social area in Elisava, where he teaches. He works on a book about post-atomic Japan and the experimental music project Yak42.

Ferrer Bastida, David (Barcelona, 1944) Arquitecte. Titulat el 1970 per l'ETSAB. Després d'un període de professor en aquesta escola, va ser director de la Biblioteca i de l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya fins al 2008.	Arquitecto. Titulado en 1970 por la ETSAB. Tras un período de profesor en dicha escuela, fue director de la Biblioteca y del Archivo Histórico del Colegio de Arquitectos de Cataluña hasta 2008.	Architect since 1970 by the ETSAB. After a period as professor in this school, he was director of the Library and the Historical Archive of the Architects' Association of Catalonia until 2008.
Fuentes Milà, Sergio (Barcelona, 1986) Doctor en Història de l'Art (2016) i professor a la Universitat Internacional de Catalunya. És especialista en art i arquitectura de finals del segle XIX i començaments del segle XX.	Doctor en Historia del Arte (2016) y profesor en la Universidad Internacional de Cataluña. Es especialista en arte y arquitectura de finales del siglo XIX y principios del siglo XX.	Doctor in Art History (2016) and professor at the International University of Catalonia. He specializes in art and architecture of the late nineteenth and early twentieth centuries.
García-Estévez, Carolina B. (Barcelona, 1980) Doctora arquitecta (2012) i professora Serra Húnter de Teoria i Història de l'Arquitectura (ETSAB, UPC), és autora de nombrosos assajos sobre art, arquitectura i literatura dels segles XIX i XX.	Doctora arquitecta (2012) y profesora Serra Húnter de Teoría e Historia de la Arquitectura (ETSAB, UPC), es autora de numerosos ensayos sobre arte, arquitectura y literatura de los siglos XIX y XX.	Doctorate in Architecture (2012) and Serra Húnter professor of Theory and History of Architecture (ETSAB, UPC), is the author of many essays on art, architecture and literature of the nineteenth and twentieth centuries.
García-Ventosa López, Gerardo (Barcelona, 1951) Doctor arquitecte per la UPC. Professor a l'ETSAB (1974-90). Despatx professional (1977-2011). Director de la Fundació Arquia (2007-2019).	Doctor arquitecto por la UPC. Profesor de la ETSAB (1974-1990). Despacho profesional (1977-2011). Director de la Fundación Arquia (2007-2019).	Doctorate in Architecture by the UPC. Professor of the ETSAB (1974-1990). Professional practice (1977-2011). Director of the Arquia Foundation (2007-2019).
Gelpí, Oleguer (Barcelona, 1964) Arquitecte per l'ETSAB (UPC) el 1998. Ha estat membre de la redacció de <i>Quaderns</i> del 1991 al 1996, i soci fundador d'Actar. Té despatx propi amb Gemma Molas des del 2006.	Arquitecto por la ETSAB (UPC) en 1998. Ha sido miembro de la redacción de <i>Quaderns</i> de 1991 a 1996, y socio fundador de Actar. Tiene despacho propio con Gemma Molas desde 2006.	Architect by ETSAB (UPC) in 1998. He has been a member of the <i>Quaderns</i> editorial staff (1991-1996), and a founding partner of Actar. He has his own office with Gemma Molas since 2006.
Granell, Enrique (Barcelona, 1955) És arquitecte i professor d'Història de l'Arquitectura a l'ETSAB. És autor, entre altres títols, de <i>Col·legi d'Arquitectes de Catalunya 1874-1962</i> (COAC. Barcelona, 2012), en col·laboració amb Antoni Ramon.	Es arquitecto y profesor de Historia de la Arquitectura en la ETSAB. Es autor, entre otros títulos, de <i>Col·legi d'Arquitectes de Catalunya 1874-1962</i> (COAC. Barcelona, 2012), en colaboración con Antoni Ramon.	He is an architect and professor of History of Architecture at ETSAB. He is the author, among other titles, of <i>Col·legi d'Arquitectes de Catalunya 1874-1962</i> (COAC. Barcelona, 2012), in collaboration with Antoni Ramon.
Habif Hassid Bozzo, Carla (Mar del Plata, 1965) Arquitecta per la Universitat Nacional de Mar del Plata de l'Argentina el 1989. Amb estudi propi a Barcelona des de 1990. Fundadora de l'estudi a i a-bcn (Arquitectura i Accessibilitat). Professora temporal a la UNMDP.	Arquitecta por la Universidad Nacional de Mar del Plata de Argentina en 1989. Con estudio propio en Barcelona desde 1990. Fundadora del estudio a i a-bcn (Arquitectura i Accesibilitat). Profesora temporal en la UNMDP.	Architect by the Universidad Nacional Mar del Plata of Argentina in 1989. With own study in Barcelona since 1990. Founder of the study a i a-bcn (Architecture and Accessibility). Temporary professor at the UNMDP.
Laguillo, Manolo (Madrid, 1953) És catedràtic de fotografia a la Facultat de Belles Arts de la UB. Té obra a col·leccions públiques i privades (MACBA, MNAC, MNCARS, MUN, IVAM, MUSAC, BnF París, COAC, Fotocolectània).	Es catedrático de fotografía en la Facultad de Bellas Artes de la UB. Tiene obra en colecciones públicas y privadas (MACBA, MNAC, MNCARS, MUN, IVAM, MUSAC, BnF París, COAC, Fotocolectania).	Is a professor of photography at the Faculty of Fine Arts of the UB. He has work in public and private collections (MACBA, MNAC, MNCARS, MUN, IVAM, MUSAC, BnF Paris, COAC, Fotocolectania).
Landrove, Susana (Madrid, 1968) Arquitecta per l'ETSAB el 1993. Directora de la Fundació Docomomo Ibérico des del 2009, ha participat en projectes d'investigació, congressos, exposicions i publicacions relatius al patrimoni modern.	Arquitecta por la ETSAB en 1993. Directora de la Fundación Docomomo Ibérico desde 2009, ha participado en proyectos de investigación, congresos, exposiciones y publicaciones relativos al patrimonio moderno.	Architect by ETSAB (UPC, 1993). Director of the Iberian Docomomo Foundation since 2009, she has participated in research projects, congresses, exhibitions and publications related to modern heritage.

Llinàs Carmona, Josep (Castelló de la Plana, 1945) Titulat arquitecte el 1968 per l'ETSAB, d'on ha estat professor, així com també de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès i de la Universitat Ramon Llull.	Arquitecto desde 1968 por la ETSAB, de donde ha sido profesor, así como también de la Escuela Técnica Superior de Arquitectura del Vallès y de la Universidad Ramon Llull.	Architect since 1968 by ETSAB, where he has been a professor, as well as the ETSAB and Ramon Llull University.
Longaron, Marc (Barcelona, 1968) Fins el 1999 compagina tasques com a professional liberal en edició de llibres d'arquitectura. Senior Executive Program i Direcció Cooperatives per ESADE. Actualment és l'arquitecte director de la Cooperativa d'Arquitectes Jordi Capell.	Hasta 1999 compagina tareas como profesional liberal en edición de libros de arquitectura. Senior Executive Program y Dirección Cooperativas por ESADE. Actualmente es el arquitecto director de la Cooperativa de Arquitectos Jordi Capell.	Until 1999 he combined different tasks as professional in architectural book publishing. Senior Executive Program and Cooperative Management by ESADE. He is currently the director architect of the Jordi Capell Architects Cooperative.
López Ibáñez, Guillermo (Tarragona, 1980) Arquitecte. Integrant de l'estudi MAIO.	Arquitecto. Integrante del estudio MAIO.	Architect. Member of the MAIO study.
Martínez Palou, Sílvia (Barcelona, 1961) Arquitecta per l'ETSAB i doctora en Belles Arts per la UB. Premi de Pintura de la Fundació Vila Casas el 2013. Compatibilitza la restauració de monuments a la Diputació de Barcelona amb la seva pràctica artística.	Arquitecta por la ETSAB y doctora en Bellas Artes por la UB. Premio de Pintura de la Fundación Vila Casas en 2013. Compatibiliza la restauración de monumentos en la Diputación de Barcelona con su práctica artística.	Architect by the ETSAB and doctor in Fine Arts by the UB. Painting Prize of the Vila Casas Foundation in 2013. She combines the restoration of monuments in the Diputación de Barcelona with her artistic practice.
Mercadé Aloy, Josep (Barcelona, 1978) Arquitecte, enginyer de camins, canals i ports i doctor en urbanisme (UPC-ETH Zurich). És professor associat a la UPC i ha estat investigador i professor convidat a l'ETH de Zurich.	Arquitecto, ingeniero de caminos, canales y puertos y doctor en urbanismo (UPC-ETH Zürich). Es profesor asociado en la UPC y ha sido investigador y profesor invitado en la ETH de Zürich.	Architect, engineer of roads, canals and ports and doctor in urban planning (UPC-ETH Zurich). He is an associate professor at UPC and has been a researcher and guest professor at the ETH in Zurich.
Mir i Teixidor, Enric (Barcelona, 1960) Arquitecte, activista i professor, nascut a Barcelona el 1960. Fundador de l'estudi Mmass Arquitectes el 1995. Professor associat de Projectes a l'ETSAB (UPC) des del 1992.	Arquitecto, activista y profesor, nacido en Barcelona en 1960. Fundador del estudio Mmass Arquitectes en 1995. Profesor asociado de Proyectos en la ETSAB (UPC) desde 1992.	Architect, activist and professor, born in Barcelona in 1960. Founder of the Mmass Arquitectes studio in 1995. Associate Professor of Projects at ETSAB (UPC) since 1992.
Molas Bernabé, Gemma (Barcelona, 1972) Arquitecta per l'ETSAB (UPC) el 1997. Des del 2007 combina la gestió cultural a l'àrea de cultura del COAC amb despatx propi juntament amb Oleguer Gelpí.	Arquitecta por la ETSAB (UPC) en 1997. Desde 2007 combina la gestión cultural en el área de cultura del COAC con despacho propio junto con Oleguer Gelpí.	Architect by ETSAB (UPC, 1997). Since 2007, she combines cultural management in the area of COAC culture with her own office together with Oleguer Gelpí.
Monteys, Xavier (Barcelona) Arquitecte i catedràtic de Projectes Arquitectònics de l'ETSAB. És autor de diversos llibres i articles de crítica d'arquitectura.	Arquitecto y catedrático de Proyectos Arquitectónicos de la ETSAB. Es autor de varios libros y artículos de crítica de arquitectura.	Architect and Professor of Architectural Projects of the ETSAB. He is the author of several books and articles on architecture criticism.
Moyano Miranda, Neus (Barcelona) Museòloga, doctora per la Universitat Rovira i Virgili i llicenciada en Filosofia i Lletres per la Universitat Autònoma de Barcelona. Comissària d'exposicions sobre art i disseny i conservadora del CCCB.	Museóloga, doctora por la Universidad Rovira i Virgili y licenciada en Filosofía y Letras por la Universidad Autónoma de Barcelona. Comisaria de exposiciones sobre arte y diseño y conservadora del CCCB.	Museologist, doctor from the Rovira i Virgili University and a degree in Philosophy and Letters from the Autonomous University of Barcelona. Curator of exhibitions on art and design and curator of the CCCB.
Nuez, Iván de la (L'Havana, 1964) És assagista, crític i curador. Entre els seus llibres destaca <i>La balsa perpetua</i> , <i>El comunista manifiesto</i> o <i>Teoría de la retaguardia</i> . I entre les seves exposicions, <i>La isla posible</i> , <i>Postcapital</i> , <i>Atopía</i> , <i>Iconocracia</i> i <i>La utopía paralela</i> .	Es ensayista, crítico y curador. Entre sus libros destaca <i>La balsa perpetua</i> , <i>El comunista manifiesto</i> o <i>Teoría de la retaguardia</i> . Y entre sus exposiciones, <i>La isla posible</i> , <i>Postcapital</i> , <i>Atopía</i> , <i>Iconocracia</i> y <i>La utopía paralela</i> .	Is an essayist, critic and curator. Among his books, <i>La balsa perpetua</i> , <i>El comunista manifiesto</i> o <i>Teoría de la retaguardia</i> stands out. And among his exhibitions, <i>The possible island</i> , <i>Postcapital</i> , <i>Atopia</i> , <i>Iconocracy</i> and <i>The parallel utopia</i> .

Pla i Ferrer, Francesc (Barcelona, 1968) Arquitecte i professor a l'ETSAV. Actualment està associat amb Eva Serrats a l'estudi LEVE.	Arquitecto y profesor en la ETSAV. En la actualidad está asociado con Eva Serrats en el estudio LEVE.	Architect and professor at the ETSAV. He is currently associated with Eva Serrats in the LEVE study.
Pàmies Martorell, Anton (Reus, 1951) Titulat arquitecte l'any 1974. Va tractar amb Rafael Moneo quan presidia la demarcació de Tarragona i va col·laborar amb ell i amb Manuel de Solà-Morales al projecte Illa Diagonal.	Titulado arquitecto en 1974. Trató con Rafael Moneo cuando presidía la demarcación de Tarragona y colaboró con él y con Manuel de Solà-Morales en el proyecto Illa Diagonal.	Architect since 1974. He dealt with Rafael Moneo when he was president of the Tarragona branch of the COAC, and collaborated with him and Manuel de Solà-Morales on the Illa Diagonal project.
Peris, Marta (Palma de Mallorca, 1972) Doctora arquitecta i professora de Projectes a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona. Combina la seva tasca docent amb la professional desenvolupada a l'estudi Peris+Toral.	Doctora arquitecta y profesora de Proyectos en la Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Barcelona. Combina su labor docente con la profesional desarrollada en el estudio Peris+Toral.	Architect and Project Professor at the ETSAB. He combines his teaching work with the professional practice developed in the Peris + Toral study.
Pozo i Puig, Miquel del (Girona, 1972) Arquitecte. Format a Girona, Barcelona i Roma. A més de tenir el seu estudi d'arquitectura, Mendezdelpozo Arquitectos, és col·laborador del Museu del Prado i de la Cadena Ser.	Arquitecto. Formado en Girona, Barcelona y Roma. Además de tener su estudio de arquitectura, Mendezdelpozo Arquitectos, es colaborador del Museo del Prado y de la Cadena Ser.	Architect. Trained in Girona, Barcelona and Rome. In addition to having his architecture studio, Mendezdelpozo Arquitectos, he is a contributor to the Prado Museum and the Cadena Ser.
Ribas Barba, Montserrat (Barcelona, 1947) Arquitecta per l'ETSAB el 1972. Professora del Departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica (ETSAB, 1978-2015). Professora titular el 1990. S'especialitza en el dibuix a mà d'arquitectura.	Arquitecta por la ETSAB en 1972. Profesora del Departamento de Expresión Gráfica Arquitectónica (ETSAB, 1978-2015). Profesora titular en 1990. Se especializa en el dibujo a mano de arquitectura.	Architect by ETSAB in 1972. Professor of the Department of Architectural Graphic Expression (ETSAB, 1978-2015). Full professor in 1990. She specializes in architecture hand drawing.
Ribas Seix, Carme (Barcelona, 1956) Arquitecta per la UPC (1980). Arquitecta de l'Ajuntament de Barcelona (1981-1987). Exercici professional a l'estudi Ravetllat-Ribas (1985-2017). Professora a l'ETSAB des de 1986. Actualment és gerent del Consorci del Besòs.	Arquitecta por la UPC (1980). Arquitecta del Ayuntamiento de Barcelona (1981-1987). Ejercicio profesional en el estudio Ravetllat-Ribas (1985-2017). Profesora en la ETSAB desde 1986. Actualmente es gerente del Consorcio del Besòs.	Architect by the UPC (1980). Architect of the Barcelona City Council (1981-1987). Professional practice in the Ravetllat-Ribas study (1985-2017). Professor at ETSAB since 1986. She is currently the manager of the Besòs Consortium.
Subirà Ezquerro, Roger (Sabadell, 1978) És arquitecte per l'ETSAV. Professor de Projectes a La Salle de Barcelona. Ha col·laborat amb Josep Llinàs. Compagina el treball d'arquitecte amb la gestió cultural.	Es arquitecto por la ETSAV. Profesor de Proyectos en La Salle de Barcelona. Ha colaborado con Josep Llinàs. Compagina el trabajo de arquitecto con la gestión cultural.	Is an architect by ETSAV. Project Professor at La Salle de Barcelona. He has collaborated with Josep Llinàs. He combines architect's work with cultural management.
Tusquets Blanca, Oscar (Barcelona, 1941) Arquitecte per l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, dissenyador, escriptor i pintor. Medalla d'Or al Mèrit en les Belles Arts i Cavaller de l'Ordre de les Arts i les Lletres del govern francès.	Arquitecto por la Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Barcelona, diseñador, escritor y pintor. Medalla de Oro al Mérito en las Bellas Artes y Caballero de la Orden de las Artes y las Letras del gobierno francés.	Architect by ETSAB, designer, writer and painter. Gold Medal for Merit in Fine Arts and Knight of the Order of Arts and Letters of the French government.
Zuaznabar Uzkudun, Gillermo (Donostia, 1971) Professor agregat de la Universitat Rovira i Virgili. Doctor en Projectes Arquitectònics (UPC, 2003). Postgrau (1994-1996) en el taller de pintura-arquitectura del professor Gerhard Merz (Die Kunstakademie, Düsseldorf).	Profesor agregado de la Universidad Rovira i Virgili. Doctor en Proyectos Arquitectónicos (UPC, 2003). Postgrado (1994-96) en el taller de pintura-arquitectura del profesor Gerhard Merz (Die Kunstakademie, Düsseldorf).	Associate Professor at the Rovira i Virgili University. Doctor in Architectural Projects (UPC, 2003). Postgraduate (1994-1996) in the painting-architecture workshop of Professor Gerhard Merz (Die Kunstakademie, Düsseldorf).

ARXIU HISTÒRIC
COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA

dibuixos dibujos architectural
d'arquitectura de arquitectura drawings

Edita

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)

Degana

M. Assumpció Puig i Hors

Presidents de les Demarcacions

Sandra Bestraten i Castells

Demarcació de Barcelona

Miquel Sitjà i Domènech

Demarcació de les Comarques Centrals

Joan-Manuel Margalef i Miralles

Demarcació de l'Ebre

Marc Riera i Guix

President de la Demarcació de Girona

Víctor Pérez-Pallarés i Luque

President de la Demarcació de Lleida

Joan Tous i Gomà-Camps

President de la Demarcació de Tarragona

Secretari

Pere Castellort i Sales

Tresorera

Ione Ruete Diaz

Vocal de Cultura

Josep Ferrando i Bramona

Vocals

Duna Bellmunt i Tarragó

Guillem Costa i Calsamiglia

Directors de l'edició

Fernando Marzá

Director de l'Arxiu Històric i la Biblioteca del COAC

Josep Ferrando

Vocal de Cultura del COAC

Coordinació

Àrea de Cultura del COAC -Olga Egea, Núria Masnou

Gestió d'arxiu i documentació

Àrea de Cultura del COAC -Andreu Carrascal,
Núria Masnou, Montse Viu.

Amb la col·laboració de Meritxell Albet;

Anna Bosch, Alba Casas, Núria Gil,

Marta Hernández, Gemma Molas.

Àrea de Cultura de la Demarcació de l'Ebre:

Antoni Josep López; Fernando Fabregat;

Àrea de Cultura de la demarcació de Girona:

Sílvia Musquera; Fèlix Bota, Adriana Vázquez;

Àrea de Cultura de la Demarcació de Lleida:

Ramon Llobera; Marta González;

Àrea de Cultura de la Demarcació de Tarragona:

Juan Manuel Zaguirre, Neus Reverté

Fotografies dels dibuixos

Andreu Carrascal

Disseny gràfic

Rosa Lladó - Salon de Thé

Traduccions i correccions

David Claret (català i castellà)

Dave Ambler (anglès)

Fotomecànica

Carlos J. Santos / Estudio Polígrafa

Impressió

Graficas 94, Barcelona

Primera edició: desembre de 2019

ISBN: 978-84-343-1398-9

DL: B.39651-2019

Tots els drets reservats

© de l'edició, Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2019

© dels textos, llurs autors

© les imatges, Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

No es pot reproduir, emmagatzemar o transmetre cap part
d'aquesta publicació, per cap mitjà, sense autorització prèvia

i per escrit del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

Amb el patrocini de:

OLIVARI by ARCC hna JUNG simon
100 años de historia, 100% Made in Italy

«la
Capell»

